

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Mircea Roșioru, împotriva sentinței Tribunalului Militar al Armatei nr. 5 de tancuri, URSS, din 20 decembrie 1942, în cauza penală privind condamnatul

*Tarnovețkii IvanXXXXXXXXXXXX, născut
în anul xxxx, originar din reg. XXXXX, RSSM, fără
antecedente penale.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Armatei nr. 5 de tancuri, URSS, din 20 decembrie 1942, Tarnovețkii Ivan a fost condamnat în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu decăderea din drepturi pe un termen de 5 ani.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Tarnovețkii Ivan, în luna august 1941, fiind mobilizat în armata roșie, la retragerea trupelor armatei sovietice de pe teritoriul RSSM, nu s-a evacuat și a rămas să trăiască cu familia pe teritoriul temporar ocupat de trupele germano-române. În luna august 1942, inculpatul a fost mobilizat în armata română și a participat la luptele împotriva armatei roșii. La 20 noiembrie 1942, odată cu trecerea armatei roșii la ofensivă, inculpatul s-a predat benevol.

3. Sentința a devenit irevocabilă prin neatacare.

4. La 20 martie 2018, Procurorul General Adjunct, Mircea Roșioru, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârii menționate, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Tarnovețkii Ivan.

Recurentul a invocat că Voițehovschii Ivan a fost condamnat pentru fapte

neconfirmate în ședința de judecată bazându-se exclusiv pe declarațiile inculpatului, nefiind cercetate și alte probe, ce constituie un viciu fundamental care a afectat sentința pronunțată, fiindu-i încălcat flagrant dreptul lui la un proces echitabil.

La fel, a fost încălcat și dreptul inculpatului la apărare, cauza penală fiind examinată în lipsa apărătorului, deși participarea acestuia era obligatorie.

5. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General Adjunct în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul hotărârii contestate relevă că condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile condamnatului și probele conținute în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să se apere însuși și să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), b), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*trădare de patrie*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța de fond în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor

și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc univoc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Tarnovețkii Ivan la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal pe art. art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

6. Conform art. 452, 453 alin. (1), 457, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiu penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Mircea Roșioru, casează total sentința Tribunalului Militar al Armatei nr. 5 de tancuri, URSS, din 20 decembrie 1942, privind condamnarea lui Tarnovețkii Ivan XXXXXXXXXXXX în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Tarnovețkii Ivan XXXXXXXXXXXX este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun